

Elvis Presley li va ensenyar a tocar la guitarra; Bob Dylan, l'esperit del rock

Bruce Springsteen, 'the Boss'

Els dies 2 i 3 de juliol actuarà a la Monumental de Barcelona. Bruce torna per recuperar el públic rebel de la primavera del 1981 i els fans de l'agost del 1988, disposat a mostrar un altre cop el que dóna de si l'autèntic rock. Alhora presentarà els seus dos nous LPs.

La primera setmana de juliol vindrà a Barcelona. Des de l'últim LP del Boss, un altre cop sorprenent, *Tunnel of Love* (1987), ha passat molt de temps i moltes coses: el primer intent d'estabilitat sentimental, quan es va casar amb la model Julianne Phillips, i el posterior divorci; n'hi ha hagut un segon intent, que encara dura, amb Patti Scialfa, component de la banda de Bruce Springsteen des del disc *Born in the USA*. Aquesta llarga temporada d'inactivitat pública també l'ha aprofitada per separar-se del grup que l'acompanyava des del 1972, E Street Band. A més, després de molts anys de vida al seu New Jersey natal, ara viu en una finca de 14 milions de dòlars (1.400 milions de pessetes) a Beverly Hills. Springsteen té 43 anys, és casat, i instal·lat, amb dos fills: Evan James, de 20 mesos, i Jessica Rae, de 3. Tal com un dels seus ex-músics va declarar a *The Boston Globe*: "Fa disset anys, aquest xicot era sempre *rock & roll*, ara ja no".

Bruce, després de tot aquest temps, ha tret dos treballs nous, *Human Touch* i *Lucky Town*. El primer que va enregistrar fou *Human Touch*. Només li mancava una cançó per completar-lo i li va sortir de forma clamorosa: "Living Proof", 'senyal de viure'. En adonar-se que estava sobre un nou tema, aprofitable per a un nou àlbum, es va posar a treballar-hi a l'estudi de casa seva i va escriure i enregistrar pràcticament tot sol el que va ser *Lucky Town*.

El Boss passa un bon moment. Els dos discos esmentats contenen molt bones cançons, si bé *Lucky Town* és superior, potser el més personal de la seva vida musical, producte del seu nou estat d'home de família.

Cada elapé és, sorprenentment, ben equilibrat, amb una bona combinació de rock, *rhythm & blues* i amb pinzella-

des de *country*. Els rumors apuntaven en dues direccions: seria una continuació de l'estil extrovertit, més dur (i amb 12 milions de vendes), de *Born in the USA*; o seria una segona part del seu darrer disc, *Tunnel of Love*, amb un so més introvertit, però també amb 3 milions d'exemplars venuts. Doncs no, un altre cop ha sorprès amb el so de *Human Touch* i *Lucky Town*, que s'assemblen molt més als primers discos de Springsteen, *The River* i *Darkness on the Edge of Town*. Les dues novetats, com als inicis, barregen tota la seva energia de forma admirable.

Cal diferenciar, això no obstant, els dos nous treballs. La primera conclusió és que *Human Touch*, fet en 1990, és més calculat, creat des de l'estudi; i *Lucky Town*, fet en 1991, és molt més íntim i sembla més arrelat en el cor de Springsteen.

No hi ha dubte que *Lucky Town* tindrà més impacte a la llarga, igual que va passar amb el seu sisè disc *Nebraska*. Comença amb la cançó del single, "Better Days", potser la més fluixa de tot el disc, ens mostra la dolça nova vida de Springsteen i, alhora, senyals d'un so de guitarra molt més orientat.

Human Touch és més aviat comercial, amb cançons especialment creades per a aquest fi. *Lucky Town* és més seriós, més peculiar estilísticament i més immediat; amb cançons referents a la situació conflictiva de Los Angeles i conserva el to crític que sempre ha caracteritzat el Boss.

Per entendre'ns, si *Human Touch* és un volum sense connexions, *Lucky Town* n'és ple. "Canviàvem una i altra vegada de canal més enllà de l'albada", canta Bruce a *Human Touch*, "hi havia 57 canals de televisió, però cap que funcionés": el buit de l'espectacle televisiu és total. Podia haver-se esgarriat en l'estèril "gibrella de brutícia" que cantava

Woody Guthrie: les deixalles per on s'obrí pas, els *pixels* gastats, són coses comunes de tots dos. Però Springsteen va adoptar l'humor negre de Guthrie. Quan el seu caràcter dispara contra la televisió en nom d'Elvis Presley, la cultura *pop* allibera un home de la desesperació, per comptes d'enfonsar-lo dins el magma televisiu. Tot i els diferents camins posteriors, Bruce passeja Guthrie pel disc, buscant-hi una connexió, un toc humà: "vull trobar respostes, vull demanar ajuda". A *Lucky Town*, en troba. El disc flueix ràpid amb el vers, "aquests són dies més bons, noia", i només progressa en aquesta línia. Si bé no hi ha tema més ensopit que la paternitat, Springsteen fa que esdevingui un concepte lliure dels tòpics. En totes les cançons hi ha prou gotes d'idees noves i fresques per a deixar anar una pluja que inundi tot Catalunya.

LLUNY DEL SOMNI AMERICÀ

Cinc anys fora del món musical –tant si és cantant com escoltant– és molt de temps. Durant l'absència de Springsteen, la classe treballadora blanca, que ell sempre havia reflectit càlidament durant les últimes dues dècades, s'ha consumit.

Aclamat, a la primèria, com un romàntic, va esdevenir un cap de turc liberal, acusat de racista i sexista. Les eleccions americanes i la campanya del presidenciable Ronald Regan van manipular una cançó: "Born in the USA". Tota la càrrega crítica d'aquesta cançó restava diluïda en aquest esperit d'auto-crítica *light*, tan propi dels americans, i fora del domini lingüístic anglès va esdevenir un estàndard de l'*american way of life*, però ningú no es va basquejar a entendre que la realitat dels carrers de New Jersey, com els carrers de qualsevol altra ciutat maltractada per les desi-

Un poeta urbà que va portar el rock a Barcelona

El 21 d'abril de 1981, Bruce Springsteen va tocar per primer cop a Barcelona i va fer que el Palau d'Esports visqués durant tres hores un dels millors concerts de rock fets a la ciutat. La presentació del primer èxit de vendes de Springsteen, el disc *The River*, va somoure tots els crítics del país, que ressaltaren l'honestetat i la senzillesa del cantant. El concert va resseguir tota la trajectòria del músic, i fins i tot inclogué peces de Creedence Clearwater Revival i de Woody Guthrie. El públic en va sortir exhaust, però se'n va dur el so de la sinceritat i el sentiment, que no havien trobat enlloc des de Bob Dylan. Els components de l'*E Street Band* també van deixar un regust que repassava el *soul*, el *rhythm & blues* i el *rock & roll* més pur. Era l'estrena del mite.

El 2 d'agost del 1988 va tornar a Barcelona i deu dies després repetia, en un concert benèfic d'Amnistia Internacional. El segon cop que Bruce Springsteen arribava a Barcelona ja sabia quin públic es trobava i un altre cop la suor li va rajar a dolls.

Un "ja sóc aquí" va obrir el concert, i una bandera de doble cara: d'un costat americana i de l'altre catalana. La magnitud d'aquell concert va ser tal que fins i tot la gespa del Camp Nou va tardar mesos a refer-se. Un altre cop havia passat el Boss i una altra volta la seva naturalitat havia extasiat un públic divers. Des dels qui el coneixien del 1981 fins als adolescents i als més grans que embogien amb el "Born in the USA".

Ara torna, segur de si mateix, amb dues propostes noves, diferents de les que va ensenyar l'última vegada. Tot i això, el rock es manté i les lletres dels seus temes continuen colpejant la societat. Només algú que hagi nascut per córrer com ell podia interpretar amb tanta sinceritat l'esperit d'una generació, per exemple a "Jungleland":

"Defora, el carrer crema.

És tot un vals de la mort.

Entre carn i fantasia.

Els poetes d'aquí no escriuen res.

Guaiten, només, deixen passar les coses.

Busquen, en el trasbals de la nit, el seu moment, intenten una honrosa resistència.

Però acaben ferits.

Ni tan sols morts.

Aquesta nit, a la Terra de la Jungla."

O. C.

La veu esquinqada de Bruce Springsteen ens porta directament a l'ànima del rock.

ARXIU

gualtats, té, exactament, la cara del malson.

El món que Springsteen va deixar en 1987, amb el lloc que hi havia ocupat, no li va durar gaire. Els seus antics passatjos per la jungla urbana no podien ser sempre romàntics ni innocents. El nou corrent de veus dels carrerots americans —Guns N' Roses, NWA, Metallica, Depeche Mode— enfronten el seu nou ordre suburbà i ofereixen patologies més que no pas aventures sentimentals. En aquest panorama, la noció de foscor amagada als afores de la ciutat, pròpia d'Springsteen, esdevé estranya si no curiosa.

En tots els aspectes, Bruce Springsteen no és diferent de la seva generació. Ell també somniava amb cotxes ràpids i temps ràpids, i creixia sentint els records dolguts d'una guerra. La diferència és que les idees els van fer lluitar amb guitarres. Els canvis han aparegut a poc a poc i suaument aquests últims anys; tot i això, no ha abandonat el *rock & roll*, ni sembla que en tingui la més mínima intenció.

Springsteen encara lluita aferrissadament amb els dimonis, encara s'arrisca a la sort dels daus, encara s'enfronta a la foscor. Testimonis en són aquests excel·lents dos nous LP.

Bruce Springsteen, aquest ídol de molts joves americans, treballadors, sembla incombustible. Sempre tindrà un *més encara*. Ja va sorprendre des del principi, quan el bagatge de The Castiles, Earth, Child, Steel Mill o Doctor Zoom and the Sonic Boom van aplanar el camí cap a la Bruce Springsteen Band. Començava un trajecte

per la carretera del tro, foscos carrers d'aquell somni americà fugisser.

Presentat com el nou Dylan, va entrar precipitadament en la indústria discogràfica, que volia menjar-se'l. Dins un garatge, al seient del darrere d'un cotxe, va firmar una cadena de tres anys de submissió. Això no li va impedir que es fes escoltar pel crític de *Rolling Stones*, John Landau, que va profetitzar: "He vist el futur del *rock & roll*, i el seu nom és Bruce Springsteen". I ho va encertar.

Amb una banda absolutament consolidada, farcida d'autèntics músics, no hadeixat mai descansar al públic. La seva Fender Telecaster ha sabut comunicar un so que no sempre ha estat el mateix, que s'ha arriscat amb treballs diametralment oposats als anteriors, que no ha confiat mai en l'èxit.

Musculós, entre el camioner sense afaitar i el jove rebel, camisa de quadres, texans gastats i un mocador al cap perquè li'n xopi la suor. Un dels pocs cantants que totes les quatre hores que dura un concert no deixa de transmetre energia, la força de la senzillesa, l'honestetat del rock. La consciència de pertànyer a un barri proletari l'ha fet tocar en molts concerts benèfics d'organitzacions obreres, pacifistes o ecologistes.

El rock de les millors èpoques, dels anys seixanta i setanta, s'hauria pogut morir entre sons simfònics o psíquedèlics. Bruce Springsteen va saber recollir la força d'Elvis Presley i l'esperit i la tenacitat de Bob Dylan. No debades el darrer roquer d'aquest segle és "el Boss".

Oriol Cortacans